

CONSILIUL LEGISLATIV

Directorat permanent al Senatului

Ep. 750 / 23.01.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023 (b750/23.12.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/7201/30.12.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1253/31.12.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023, în scopul instituirii de către instituțiile de învățământ superior a unor „proceduri clare și accesibile pentru prevenirea, sesizarea, analizarea și soluționarea cazurilor de hărțuire”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Ca observație cu caracter general, semnalăm că, în ceea ce privește sintagma „orice fapte de hărțuire”, deși săvârșirea unor astfel de fapte poate atrage aplicarea unor sancțiuni disciplinare de către instituțiile de învățământ superior, noțiunea de **hărțuire** nu este definită în cadrul proiectului. În absența unei definiri sau a unei trimiteri exprese la o definiție legală aplicabilă, reglementarea este lipsită de precizie și previzibilitate, ceea ce poate conduce la interpretări divergente și la practici neunitare la nivelul instituțiilor de învățământ superior.

Astfel, se impune fie **completarea anexei la Legea nr. 199/2023 cu un nou punct, respectiv pct. 33¹**, care să definească termenul „hărțuire”, înainte de expresia „hărțuire sexuală” (deja definită la pct. 34), fie trimiterea la această noțiune în cuprinsul altui act normativ, de exemplu, **astfel cum este definită la art. 2 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare**.

În ipoteza în care termenul „hărțuire” va fi definit în cuprinsul anexei la Legea nr. 199/2023, **partea dispozitivă a pct. 4** va fi redată sub forma „**4. La anexă, după punctul 33 se introduce un nou punct, pct. 33¹, cu următorul cuprins:**”, iar actualul pct. 4 va deveni pct. 5.

În cazul în care inițiatorul alege soluția normei de trimitere, recomandăm ca aceasta să fie inclusă în cuprinsul normei preconizate la **pct. 3 pentru art. 168¹**, sub forma „**cazurilor de hărțuire astfel cum este definită la art. ...**”.

5. Sub rezerva celor menționate anterior, formulăm în cele ce urmează o serie de observații și propuneri referitoare la normele propuse la **art. I**.

5.1. La **pct. 1**, apreciem că intervenția legislativă nu ar trebui să vizeze **art. 126 alin. (1)**, care stabilește principiile care reglementează activitatea studenților, ci **art. 4**, care prevede principiile care stau la baza sistemului național de învățământ.

Astfel, recomandăm ca intervenția legislativă să vizeze modificarea **art. 4 lit. o)**, caz în care **partea dispozitivă a pct. 1** și norma propusă spre modificare ar urma să aibă următorul cuprins:

„**1. La articolul 4, litera o) se modifică și va avea următorul cuprins:**

«**o) principiul asigurării egalității de șanse și nediscriminării, precum și al interzicerii oricărei forme de hărțuire;**»”.

5.2. La norma preconizată la **pct. 3** pentru **art. 168¹**, este de analizat dacă soluția propusă, referitoare la instituirea unor „**proceduri clare și accesibile pentru prevenirea, sesizarea, analizarea și soluționarea cazurilor de hărțuire**” nu se suprapune peste cadrul procedural deja instituit de Legea nr. 199/2023 în domeniul eticii și deontologiei universitare. În lipsa unei delimitări exprese de mecanismul existent, norma riscă să aibă un caracter repetitiv și să fie lipsită de eficiență juridică.

În ceea ce privește prevederile referitoare la **protecția persoanei vătămate împotriva represaliilor** și, respectiv, la **accesul acesteia la măsuri de sprijin și consiliere**, acestea pot constitui un plus față de reglementarea actuală, cu condiția să nu rămână enunțate generic, astfel încât obligația legală să nu se reducă doar la o formalitate la nivelul instituțiilor de învățământ superior.

5.3. La **actualul pct. 4**, potrivit uzanțelor de redactare, **partea dispozitivă** va fi redată astfel:

„... La **anexă**, punctul 34 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

La norma preconizată pentru **pct. 34**, care definește expresia „hărțuire sexuală”, sintagma „dacă nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiune” nu descrie conținutul noțiunii definite, ci introduce o regulă de delimitare față de dreptul penal. Expresia respectivă nu este specifică unei definiții, ci constituie un element de regim juridic care își are locul în normele de procedură disciplinară sau în cele care califică fapta ca abatere disciplinară și stabilește raportul cu alte forme de răspundere.

Totodată, semnalăm o neconcordanță între textul respectiv și scopul urmărit prin Expunerea de motive, care menționează „crearea posibilității ca **universitățile să aplice sancțiuni disciplinare proprii, fără a mai condiționa intervenția de existența unei cercetări penale în curs sau finalizate**”.

În forma propusă, dacă fapta de hărțuire sexuală a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiune, există riscul unei interpretări potrivit căreia fapta respectivă nu intră în sfera hărțuirii sexuale, ceea ce poate afecta eficiența intervenției instituției de învățământ superior în materie disciplinară, fiind în dezacord cu intenția exprimată în Expunerea de motive.

Referitor la aspectul care face obiectul analizei, precizăm că Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 6869/2024, prevede, la art. 5 alin. (4), că ***„sesizarea organului de urmărire penală și desfășurarea procesului penal nu împiedică analizarea de către comisie a sesizării pentru aceleași fapte”***.

În ceea ce privește normele care reglementează cercetarea administrativă, în acord cu jurisprudența sa (de exemplu, Decizia nr. 206/2025), Curtea Constituțională a subliniat că ***„aspectele esențiale în materia efectuării cercetării administrative, anterior menționate, ar fi trebuit să fie reglementate prin lege organică”***.

Decizia Curții Constituționale antereferită oferă și o serie de exemple de „aspecte esențiale”, așa cum rezultă din jurisprudența acesteia: prin Decizia nr. 392/2014, Curtea *„a reținut că, în privința funcționarilor publici cu statut special, procedura disciplinară a cercetării prealabile a faptei și activitatea consiliului de disciplină trebuie reglementate prin lege organică”*, iar prin Decizia nr. 803/2015 *„a reținut că reguli esențiale în materia efectuării cercetării prealabile, precum: stabilirea compunerii comisiei de disciplină, atribuțiile și activitatea comisiei de disciplină, modul de sesizare și procedura de lucru a comisiei, precum și actele emise ca urmare a parcurgerii procedurii, nu sunt reglementate prin lege organică”*.

Chiar dacă jurisprudența citată privește alte categorii profesionale, apreciem că raționamentul privind necesitatea reglementării prin lege organică a aspectelor esențiale ale cercetării administrative este relevant și pentru învățământul superior, în componenta referitoare la statutul cadrului didactic. Raportat la considerentele menționate, este de analizat dacă soluția prevăzută la art. 5 alin. (4) din Regulamentul-cadru menționat nu reprezintă un aspect esențial în materia cercetării administrative, care ar trebui să fie prevăzut chiar în cuprinsul Legii nr. 199/2023.

În concluzie, propunem eliminarea sintagmei „dacă nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiune” din cuprinsul definiției, precum și reglementarea prin Legea nr. 199/2023 a soluției prevăzute la art. 5 alin. (4) din Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară.

6. La **art. II**, potrivit uzanțelor de redactare, expresia „intrarea în vigoare” se va înlocui cu sintagma „**data intrării în vigoare**”, iar sintagma „Senatele universitare” va fi redactată cu inițială mică.

În ceea ce privește momentul de la care se va calcula termenul de 6 luni, respectiv data intrării în vigoare a legii, precizăm că aceasta va intra în vigoare, potrivit art. 260 alin. (16) din Legea nr. 199/2023, *„începând cu prima zi a anului universitar următor celui în care a fost adoptată prin lege”*.

Referitor la expresia „actualizează carta universitară, regulamentele și metodologiile de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ superior, precum și codurile de etică și deontologie universitară”, apreciem că aceasta nu este formulată riguros din punctul de vedere al normelor privind etica și deontologia universitară, pentru următoarele considerente:

a) **codul de etică și deontologie universitară face parte din carta universitară** (art. 18 partea introductivă) și se aprobă de senatul universitar (art. 137 alin. (2) lit. h));

b) senatul universitar aprobă **regulamentul de organizare și funcționare a comisiei de etică universitară** (art. 165 alin. (2));

c) expresia „**metodologiile de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ superior**” este imprecisă și atipică în economia Legii nr. 199/2023, deși este utilizată în art. 261; prin urmare, recurgerea la expresia respectivă poate genera interpretări divergente și practici neunitare la nivelul instituțiilor de învățământ superior.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 86/22.01.2026